

Bog anmeldelse.

„**Haandbog i Hestens Bygningslære**“ af Professor Prosch, Lektor ved den kgl. Veterinær & Landbohøjskole. Kjøbenhavn. Keigel. 1869.

I Aaret 1855 udkom der et Arbejde af Prof. Prosch, „Hestens Ydrelære og Pleje, et Udkast“, som ikke fulgte den tidligere saa almindelige Plan med en Mønsterform for Hestens Bygning, hvorefter alle Afvigelser bedømtes, men som derimod med den fysiologiske Anatomi som Grundlag, gik ud fra Bygningsformens naturnødvendige Overensstemmelse med Brugsmåden (Præget med Plejen) og derfor bedømte Formen i Forhold til det krævede Arbejde. Men da Brugsmåden er meget forskjellig, og da enhver ensidig Brug danner en Form, som netop passer for det bestemte Arbejde, hvilket saa gjøres med mindst mulig Kraftspilde, saa støder man ogsaa paa ligesaa mange Hovedbygningformer, som der er ensidig udprægede Arbejdsmaader; og det er ogsaa i Betragtning heraf, at man med en vis Ret kan sige, at Prof. Prosch opstiller flere Mønsterformer, saaledes: Skolehesten, Løberen, Trækhesten o. s. v.

Denne Plan er ikke fravegen i de senere Udgaver, „Grundrids af Hestens Ydrelære, 1860“ og „Haandbog i Hestens Bygningslære, 1869“, men i Udførlighed staa de højere, og dette gjælder især om den nylig udkomne Haandbog i Hestens Bygningslære. Dette Værk er ikke et Udkast eller et Grundrids, men en Haandbog, der meget udførlig behandler sit Stof; og navnlig forekommer det os, at den meget fylldigere viser Formernes Udvikling ved Brugen, ligesom man i det Hele taget

ved Gjennemlæsningen vil finde, at meget er fremstillet med en større Bestemthed og Klarhed.

At der istedetfor „Ydrelæren“ er sat en „Bygningslære“ er ifølge Bogens (og Videnskabsgrenens) Natur fuldkommen berettiget, selv om man ogsaa seer hen til, at den egentlige Anatomi nu og da betegnes med dette Navn.

Det er et værdifuldt videnskabeligt Værk, som tilbagekalder i Erindringen en bekjendt og anseet Mand's Ord: „Jeg troer, at Professor Prosch har bragt sin Videnskab meget nær til Fuldkommenhed“; dermed var naturligvis ment en saa stor Fuldkommenhed, som kan naaes paa Naturvidenskabens nuværende Standpunkt. Endel vil der altid være at tilføje og at udfylde, eftersom Videnskaben strider fremad, hvilket ogsaa meget smukt lægges for Dagen i Ydrelærens (Bygningslærens) tre Udgaver, hvor Forfatterens Sagtagelser og Erfaringer efterhaanden have gjort den mere affluttende, fyldige Behandling til en Mulighed. Men om det end er en videnskabelig Bog, saa er dermed dog ikke sagt, at den kun er for en snevrere Kreds af Læsere, man tør tværtimod nok anbefale den til enhver, som har en Smule Kjendskab til Hestens Anatomi, samt til de almindelige fysiske Løve, saameget mere som de anatomiske Forhold tilbøds ere afhandlede og i denne Udgave yderligere tydeliggjorte ved nye Afbildninger. Bogen er altsaa letfattelig, og denne Letfattelighed er væsentlig en Følge af en klar Fremstilling, der følgerigtig drager Slutninger fra Aarsager til Virkninger og omvendt, men for endel maa den dog ogsaa tilskrives Sprog; thi det er saavidt muligt holdt frit for Indblanding af fremmede Ord, hvilke ellers saa ofte virke forstyrrende for den, der ikke er Sprogkyndig. Dernæst seer man ogsaa hos Forfatteren en gjennemgaaende Bestræbelse for at bortkaste Germanismer; saaledes skrives Brist istedetfor Mangel, øges og styttes for forøges og beskyttes o. s. v., hvilket ogsaa fortjener at fremhæves, selv om det har mindre Indflydelse paa en rigtig Opfattelse af det Ræste.

S. G.